

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G'UYALAR

BOSHLANG'ICH SINFLAR TA'LIMIDA O'QISH DARSLARINING AHAMIYATLILIK DARAJASI

Sayfullayev Zuxriddin Asliddin o'g'li

Shahrisabz davlat pedagogika instituti

Boshlang'ich ta'lim metodikasi kafedrası o'qituvchisi

E-mail: sayfullayevzuxriddin3@gmail.com

Shavkatova Marjona Jamol qizi

Shahrisabz Davlat Pedagogika instituti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi 2-kurs talabasi

E-mail: shavkatovam0524@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada boshlang'ich sinflarda o'qish darslarining ta'limiy va tarbiyaviy ahamiyati, ularning o'quvchilarda mustaqil fikrlash, nutqni rivojlantirish va kitobxonlik madaniyatini shakllantirishdagi o'rni yoritiladi.*

Kalit so'zlar: *o'qish darslari, boshlang'ich ta'lim, kitobxonlik, tafakkur, metodika.*

Аннотация: *В данной статье рассматривается образовательное и воспитательное значение уроков чтения в начальных классах, их роль в формировании самостоятельного мышления, речевого развития и культуры чтения учащихся*

Ключевые слова: *уроки чтения, начальное образование, чтение, мышление, методика.*

Annotation: *This article examines the educational and developmental importance of reading lessons in primary grades, highlighting their role in fostering independent thinking, speech development, and reading culture among students.*

Keywords: *reading lessons, primary education, reading literacy, thinking, methodology.*

KIRISH. Boshlang'ich ta'lim jarayonida o'qish darslari alohida ahamiyat kasb etadi. Ular nafaqat o'quvchilarning savodxonlik darajasini oshiradi, balki ularning fikrlash qobiliyatlarini, muloqot madaniyatini va dunyoqarashini shakllantirishga yordam beradi. Bugungi kunda ta'lim sifatini oshirishda o'qish darslarini innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish muhim omillardan biri hisoblanadi.

ASOSIY QISM

O'qish darslari boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun asosiy kompetensiyalarning shakllanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Avvalo, bu darslar o'quvchilarni ongli o'qishga, matn mazmunini tushunishga hamda o'qiganlarini tahlil qila olishga o'rgatadi. Shuningdek, o'qish jarayonida o'quvchilarning og'zaki va yozma nutqi, grammatik ko'nikmalari, mustaqil fikrlash qobiliyatlari rivojlanadi.

Boshqa fanlardan farqli ravishda, o'qish darslari o'quvchini ruhiy, ma'naviy va madaniy jihatdan boyitadi. O'qitilayotgan badiiy matnlar orqali bolalarda tasavvur, fantaziya, estetik

TANQIDIY NAZAR, TAHLILIIY TAFAKKUR VA INNOVATSION G‘OYALAR

did va axloqiy qadriyatlar shakllanadi. Ayniqsa, milliy va jahon adabiyoti namunalaridan foydalanish o‘quvchilarning kitobga bo‘lgan qiziqishini orttiradi, ularda badiiy asarlarga nisbatan ongli munosabatni shakllantiradi.

Zamonaviy pedagogika o‘qish darslarida interfaol metodlardan foydalanishni talab qiladi. “Aqliy hujum”, “Klaster”, “Insert”, “Muammoli vaziyat”, “Rol o‘ynash” kabi metodlar o‘quvchilarning dars jarayonidagi faolligini oshiradi, ularni mustaqil izlanishga undaydi. Bundan tashqari, raqamli texnologiyalardan foydalanish o‘quvchilarda o‘qishga bo‘lgan motivatsiyani kuchaytiradi. Masalan, elektron kitoblar, audiokitoblar yoki multimedia vositalaridan foydalanish o‘qish jarayonini yanada qiziqarli qiladi.

Boshlang‘ich sinflarda o‘qish darslarini samarali tashkil etish uchun o‘qituvchi yuklanayotgan matnlarning yoshga mosligi, mazmunining tarbiyaviy ahamiyati va til qurilishining o‘quvchilar saviyasiga mos bo‘lishiga alohida e‘tibor qaratishi lozim. Shuningdek, har bir o‘quvchining individual qobiliyati, o‘qish sur‘ati va matnni tushunish darajasi hisobga olinishi zarur.

Ilg‘or xorijiy tajriba shuni ko‘rsatadiki, o‘qish darslari orqali o‘quvchilarda media savodxonlik, axborotni tanqidiy tahlil qilish va shaxsiy fikr bildirish kompetensiyalari ham samarali shakllanishi mumkin. Matn ustida ishlash jarayonida bolalar fakt va fikrni farqlash, dalillarga asoslangan xulosa chiqarish, voqealarni ketma-ketlikda bayon qilish kabi ko‘nikmalarga ega bo‘ladilar.

Umuman olganda, o‘qish darslari boshlang‘ich ta‘limning barcha bosqichlari uchun poydevor vazifasini bajaradi. O‘quvchi o‘qishni qanchalik mukammal egallasa, boshqa fanlarni o‘zlashtirishi ham shunchalik yengil bo‘ladi.

XULOSA:

Boshlang‘ich sinflarda o‘qish darslarini to‘g‘ri tashkil etish o‘quvchilar intellektual, ma‘naviy va kommunikativ salohiyatining rivojlanishiga xizmat qiladi. Zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tashkil etilgan o‘qish darslari o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, matn bilan ishlash ko‘nikmalari hamda kitobxonlik madaniyatini shakllantirishda muhim omil hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Qodirov Sh. Boshlang‘ich ta‘lim metodikasi. Toshkent, 2020.
2. Xolmatova M. O‘qish darslarini tashkil etishning innovatsion yondashuvlari. Samarqand, 2021.
3. UNESCO. Early Grade Reading Instruction Guidelines, 2019.

